

VERTROUWELIJK

MAANDOVERZICHT

No 9 195

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S TV E R T R O U W E L I J KMaandoverzicht no. 9 - '58.(Tijdvak van 1-9-'58 - 30-9-'58)I N H O U D

<u>I. Communisme Internationaal.</u>	blz. 1 - 8
Het nieuwe internationale tijdschrift "Vraagstukken van Vrede en Socialisme".	2 - 3
De problematiek van het moderne revisionisme; strubbelingen in de Deense communistische partij; commentaar van Paul de Groot in "De Waarheid".	4 - 5
Buitengewoon XXIste CPSU-congres in begin 1959, zal hoofdzakelijk economische zaken behandelen.	5 - 6
Stalin en zijn werk; aanvullende publicaties in een pas uitgekomen deel van de Sowjet-encyclopedie.	6 - 8
<u>II. Activiteiten van de CPN en haar mantelorganisaties.</u>	9 - 24
De communistische reacties op troonrede en miljoenennota.	9
Overweegt de oppositiegroep Wagenaar het oprichten van een nieuwe partij?.	9 - 10
Aanklachten en verwijten over en weer resp. in "De Brug" en in de CPN-pers	10 - 11
Agenda van het 19e partijcongres der CPN in december 1958 te Amsterdam	11 - 13
De weer verslechterde positie van "De Waarheid"	13
De oplage van het nieuwe internationale communistische maandblad in Nederlandse vertaling.	13 - 14
Filmdienst van de CPN en Filmstudio-Amsterdam	14 - 15
Vredesbeweging - Vierde internationale conferentie tegen kernwapenen in Tokio gehouden. Gedelegeerden uit 32 landen, waaronder Nederland	16
Vierdaagse internationale ontmoeting in Buchenwald; monument onthuld; 200 Nederlandse afgevaardigden.	17
Jeugdbeweging - ANJV-plannen voor deelneming aan het VIIe Wereldjeugdfestival van 1959 te Wenen.	18
Vrouwenbeweging - toegenomen werfacties der NVB	19

Vakbeweging - De behuizing van de "oude" en de afgescheiden partijgetrouwe EVC . . . . . 20 - 21

Opheffing van het "Solfonds", instelling van een soortgelijk "Hulp- en strijdfonds" door de EVC-1958. 21

Bepaalde stakingen onder bouwvakarbeiders . . . . . 21 - 22

Oostduitse bemiddelingspogingen in het EVC-conflict 22

Agitatie van de internationale communistische vakbeweging tegen de Europese Gemeenschappelijke Markt. 23

Internationale ontmoetingen. . . . . 22 - 24

III. Overige groeperingen. . . . . . 25 - 26

A.A.-Vrouwenwerkgroep op Prinsjesdag 1958 in actie; communistische invloeden. 25

Camouflage-pogingen van "De Waarheid" 26

IV. Activiteiten van de Indonesiërs etc. . . . . . 27 - 28

De financiële moeilijkheden van de diplomatieke R.I.-vertegenwoordiging in Nederland. 27

Opheffing "bureau militaire zaken". 27

Persoonlijke mutaties in R.I.-legatie 27

Chineze herdenkingen. . . . . 27 - 28

Agenda.

Stakingsoverzicht.

* * *

HOOFDSTUK I - COMMUNISME INTERNATIONAAL.

Bij hun denken en handelen plegen de communisten zich te beroepen op de superieure eigenschappen en hoedanigheden van hun maatschappelijk stelsel. Deze kwaliteiten zouden dan voortvloeien uit de onontkoombare logica van het marxisme-leninisme. Terwijl zij zich theoretisch vooral beroepen op de innerlijke overtuigingskracht van dit systeem, hebben hun partijleiders, eenmaal aan de macht gekomen, nimmer gearzeld met harde hand te regeren. De eigentijdse historie heeft dit wel geleerd.

Het persoonlijke leiderschap van Stalin vond zijn voltooiing in een schrikbewind, waarbij bovenal van de hand- en spandiensten der geheime politie werd gebruik gemaakt. De huidige partij- en regeringsleider Chroestsjow sprak daar zelf over in zijn "geheime" rede aan het slot van het XXste CPSU-congres van februari 1956. De daarin gedane "onthullingen" mogen de aandacht niet afleiden van het feit, dat in de vijf jaren na het overlijden van Stalin een aantal gedragingen van de communistische machthebbers weinig verschillen van de zogenaamde stalinistische praktijken.

Voor wat de Sowjet-Unie aangaat, hier werd aan de top de strijd van personen en groepen om de macht voortgezet. Deze leidde tot de liquidatie van "Beria en zijn kliek", tot het terzijde stellen van Malenkow als premier en later tot het wegzuiveren van de "anti-partijgroep" Malenkow, Kaganowitsj, Molotow e.a., alsmede tot de nog recente verwijdering van oud-premier maarschalk Boelganin uit het partijpresidium.

In de loop van vier decennia konden de communisten hun macht uitbreiden over grote gebieden van Europa en Azië. Buiten Sowjet-Rusland, in de satellietstaten en in communistisch China, hebben zuiveringspraktijken en veel bruto machtsvertoon ook gedurende de laatste jaren de indruk versterkt dat nog veel handelingen voortspruiten uit de onverzoenlijke toepassing van de bolsjewistische doctrine.

Het XXste CPSU-congres zette de sluisen der kritiek open, kennelijk om uit de nationale en internationale verstarringen van het Stalinbewind te geraken. De door Chroestsjow gepropageerde politiek van vernieuwing zou onder de oude, ongewijzigde situatie slechts geringe kans van slagen hebben gekregen. De "orthodoxen" in de CPSU bleken beducht voor de mogelijke, voor de partij schadelijke, gevolgen van een soepeler taktiek.

De politieke ontwikkeling gedurende de zomer en de herfst van 1956 in Polen en Hongarije dwong Moskou tot een ingrijpende herziening van dit mildere beleid. Het Poolse patriottisme werd onder druk van de Sowjet-Unie aan banden gelegd. Terwijl dit zonder bloedvergieten en zonder openlijke inmenging gebeurde, sloeg het Sowjet-leger de opstandige volksbeweging in Hongarije gewapender hand neer. De nagalm van deze Russische interventie kwam in juni jl., toen de executie van Nagy, Maléter en andere nationaal-communistische leiders officieel werd bekend gemaakt.

Met Joegoslavië sloot het Kremlin in 1955/1956 een soort politieke wapenstilstand, blijkbaar ter correctie van een ten aanzien van Tito verkeerd gevoerde politiek. De "verzoening" wordt mede gezien als een (niet geslaagde) poging om de Joegoslavische kameraden in het gareel van het internationale communisme terug te brengen. Het aanhoudende principiële verzet van Belgrado wordt thans heftiger dan ooit bekritiseerd. Het "socialistische kamp" is gemobiliseerd voor de strijd tegen ideologische en politiek-economische afwijkingen der Joegoslavische communisten.

Weliswaar wordt de door het XXste CPSU-congres gelaste bestrijding van "het dogmatisme, en sectarisme" gehandhaafd, maar het geldt als "hoogste plicht te strijden tegen alle uitingen van de burgerlijke ideologie en bovenal tegen het revisionisme, het grootste gevaar voor de communistische beweging onder de huidige verhoudingen".

"Vraagstukken van Vrede en Socialisme"

Een nieuw, ditmaal een geestelijk wapen in het offensief tegen het revisionisme is een internationaal tijdschrift, dat maandelijks zal uitkomen. De nummers 1 en 2 van dit periodiek "Vraagstukken van Vrede en Socialisme" verschenen resp. eind augustus en eind september jl. Volgens de hoofdredacteur, de Sowjet-Russische professor A.M. Roemjantsjew - die voordien aan het hoofd van het Sowjet-Russische theoretische partijorgaan "Kommunist" stond - is het maandblad een internationale tribune voor de uitwisseling van meningen en ervaringen tussen zusterpartijen. Het tijdschrift zal volgens de redactie "geen orgaan zijn dat richtlijnen uitgeeft" en zijn doel is te helpen bij het versterken van de eenheid van alle vredelievende en democratische krachten, het ontwikkelen van de samenwerking tussen communistische en socialistische partijen, het propageren van de beginselen van

het proletarisch internationalisme, van vriendschap en samenwerking tussen de volkeren.

De redactieraad, die in de hoofdstad van Tsjechoslowakije zetelt, bestaat uit de vertegenwoordigers van achttien communistische partijen. Het blad is een gezamenlijke publicatie van deze partijbesturen, die in maart 1958 hadden deelgenomen aan een speciale conferentie in Praag (de CPN was daar niet vertegenwoordigd).

Voor wat de inhoud van "Vraagstukken van Vrede en Socialisme" betreft zal het propageren van de vrede een bijzondere plaats krijgen. Het tijdschrift beschouwt het propageren en de verdere uitwerking van de marxistisch-leninistische theorie als zijn voornaamste taak. In het eerste nummer heeft het blad uitdrukkelijk instemming betuigd met de Verklaring der 12 communistische partijen in november 1957 te Moskou door hun vertegenwoordigers ondertekend. Zoals bekend hield Joegoslavië zich daarbij afzijdig.

Het maandblad beschouwt het als zijn "hoogste plicht" de strijd aan te binden tegen alle uitingen van bourgeois-ideologie en bovenal tegen het moderne revisionisme. Weliswaar zal, blijkens aankondiging van de redactie, tezelfdertijd "onverzoenlijk" tegen het dogmatisme en sectarisme worden gestreden, maar het grootste gevaar wordt daarin niet gezien.

In dit verband is opgemerkt, dat dogmatisme en sectarisme "eveneens in bijzondere stadia van ontwikkeling van een der communistische partijen het voornaamste gevaar kunnen vertegenwoordigen" (onderstreping dzz.)

Voor de luisteraars in eigen land besprak Radio Moskou het eerste nummer van het nieuwe internationale voorlichtingsorgaan. Gewaarschuwd werd tegen het na-oorlogse beleid van het imperialisme, dat tot elke prijs de eenheid der krachten van het internationale communisme wil verzwakken. Met het oog daarop moest scherp worden toegezien op de subversieve ondermijnende activiteit van revisionistische elementen binnen de communistische beweging. Het verbreiden van de beginselen van het proletarisch internationalisme door de vooraanstaande werkers in alle landen zag Radio Moskou als een heilig doel. Verder werd medegedeeld dat het nieuwe tijdschrift zal verschijnen in het Russisch, Chinees, Tsjechisch, Duits, Pools, Roemeens, Bulgaars, Hongaars, Koreaans, Vietnamees, Albaans, Engels, Spaans, Italiaans, Frans en Zweeds. De vertaling in het Nederlands (zie hoofdstuk II) werd niet gereleveerd.

Revisionisme in de Deense CP.

In een der kleinere West-Europese communistische partijen, die van Denemarken, is een conflict gerezen dat ten nauwste verband houdt met het probleem van het revisionisme. Het partijbestuur nam alweer een maand geleden een resolutie aan, waarin de moderne revisionistische opvattingen onvoorwaardelijk worden afgewezen. Deze resolutie stuitte op de krachtige oppositie van een minderheid van het centraal comité der Deense Communistische Partij, 7 van de 34. De tegenstanders worden aangevoerd door Aksel Larsen, die in zijn persoon de functies van voorzitter en algemeen partijsecretaris verenigt. De "revisionistische" minderheid verwierf als concessie, dat eind oktober een buitengewoon partijcongres zal worden gehouden, waaraan beide standpunten zullen worden voorgelegd.

De meerderheid van het partijbestuur, die bestaat uit een groep oudere functionarissen - persoonlijke vrienden en leeftijdgenoten van Larsen - en een aantal ambitieuze "harde" jongeren, is blijkbaar teruggedeinsd voor de consequenties van een roeyement van de revisionisten. In afwachting van een op het aanstaande partijcongres te nemen beslissing behouden beide groeperingen het recht van publicatie hunner diverse standpunten in het partijdagblad "Land og Folk". Zo kon het gebeuren dat een discussiegrondslag van Larsen geplaatst werd, waarin ongezouten kritiek op Moskou en zelfs een principieel afwijzen van de bekende "Verklaring" van november 1957 der 12 communistische partijen voorkomen.

Tot nog toe heeft Moskou zich, voor zover bekend, niet uitgesproken over deze ontwikkeling. De situatie is zeker niet onbedenklijk, bezien vanuit het standpunt dergenen die beducht zijn voor een verdere verzwakking van de eenheid van het communistische kamp.

Het gevaar van "besmetting" is geenszins denkbeeldig. Uit een tweetal artikelen van Paul de Groot in het CPN-dagblad "De Waarheid" (26 en 27 september '58) treedt naar voren, dat de schrijver de huidige ontwikkeling in de Deense zusterpartij met lede ogen volgt. Hij heeft zich in de scherpste bewoordingen tegen het revisionisme in de CP van Denemarken gekeerd en zelfs niet geschroomd het voor te stellen of alle revisionisten worden geïnspireerd door één imperialistische centrale. Deze felle ontboezemingen zijn niet los te maken van het in de eigen partij ondervonden geharrewar met de oppositie Wagenaar c.s. De gang van zaken in de Deense Communistische Partij onderscheidt zich tot nog toe in aanzienlijke mate van die in de CPN, waar de groep Wagenaar zonder veel omhaal buiten de deur werd gezet. Waar Wagenaar en zijn medestanders zich bepaalden tot kritiek op het persoonlijke beleid

van Paul de Groot, stortte Larsen en zijn medestanders zich midden in het conflict betreffende het revisionisme.

Het behoeft daarom niet te verbazen, dat er in communistische kringen buiten Denemarken grote belangstelling bestaat voor de afloop van het principiële Deense partijgeschil.

Het zou, gelet op Larsens aanhang, voor de communistische partij in Denemarken zeer nadelig kunnen zijn om de oppositie zonder meer de deur te wijzen. Achter Larsen staan o.a. communistische leiders van twee kleine vakbonden. Voor het geval het partijcongres der Denen zou besluiten Larsen op enige plaats in het bestuur te handhaven - mede uit overwegingen van zelfbehoud der gehele partij - dan kan zo'n ontwikkeling ook internationaal repercussies hebben. Wagenaar en anderen zouden zich dan kunnen beklagen, dat zij voor een "vergrijp" van niet-principieel karakter als communistische partijfunctionarissen maar zonder meer werden geroyeerd. Kennelijk is de tegenspeler Paul de Groot terzake ongerust.

Overigens zouden de Deense partijleiders - meerderheid en minderheid - zich weleens kunnen afvragen, op welke gronden en met welk recht de CPN, een kleine buitenlandse zusterpartij, zich mengt in hun interne zaken.

Het optreden van partijsecretaris Paul de Groot naar aanleiding van het geschil in de Deense CP lijkt daarenboven bezwaarlijk in overeenstemming te brengen met de CPN-resolutie van 10-4-1956. Daarin komt de opvatting naar voren, dat men in den vervolge geen stelling zal nemen inzake interne gebeurtenissen in andere landen, indien deze aan de beoordeling van het partijbestuur zouden ontsnappen.

Zoals hiervoren reeds opgemerkt heeft Moskou de Deense kwestie nog onbesproken gelaten, hetgeen niet behoeft in te houden dat de ontstane situatie daar generlei reden tot bezorgdheid geeft. De houding van Larsen en zijn aanhang is in elk geval in strijd met de partijkoers van het Kremlin, die het moderne revisionisme veroordeelt.

Buitengewoon XXIste CPSU-congres.

In zijn plenaire zitting van 5 september jl. besloot het centraal comité van de CPSU op 27 januari 1959 het buitengewone XXIste partijcongres te doen aanvangen. Statutair zou het normale congres eerst in 1960 hebben moeten plaats vinden. Het buitengewone congres zal officieel tot taak hebben de controle-cijfers te onderzoeken, die op de ontwikkeling van de economie der USSR in de periode 1959 - 1965 betrekking hebben. Chroestsjow is aangewezen als rapporteur. Uiteraard

valt niet te zeggen of op het partijcongres van januari 1959 ook politieke en ideologische problemen aan de orde zullen worden gesteld. Wel verwacht men, dat Chroestsjow in zijn verslag mede een aantal aspecten van het binnen- en buitenlandse politieke beleid van de Sowjet-Unie zal aanroeren. De beslissing om op vrij korte termijn te congresseren wordt in het Westen gezien als een poging tot het extra versnellen van de uitwerking van Chroestsjows grootscheepse reorganisaties, die industrialisatie en landbouw betreffen. De eerste partijsecretaris heeft deze plannen reeds met grote voortvarendheid ingeleid. Zijn gezag in landbouwzaken is versterkt door een gelukkige bijkomstigheid namelijk een record-oogst voor de Sowjet-Unie in 1958.

De sedert de aankondiging van het buitengewoon partijcongres in de USSR belegde bijeenkomsten van de "partij-actieven" hebben, zoals te doen gebruikelijk, hun instemming met de beslissing tot uiting gebracht en daaraan gekoppeld een weer oprakelen van de kritiek op de zogenaamde anti-partijgroep van Malenkow, Kaganowitsj, Molotow en Sjepilow, die zich bij hen aansloot.

Voorts is er bijval betuigd met de wens het politieke en het organisatorische werk der CPSU intensiever te verrichten en de ideologische arbeid onvermoeid te verbeteren om zodoende een "scherp" wapen van de partij te smeden in de strijd tegen de bourgeois-ideologie.

Stalin en zijn werk.

Zoals bekend verscheen medio februari 1958 met een vertraging van nagenoeg twee jaren het 40ste deel van de Sowjet-encyclopedie, waarin een levensbeschrijving van Stalin en zijn werk is opgenomen (zie M.O. 2/1958 pag. 3). Eerst in het septembernummer van "Politiek en Cultuur", het partij-theoretische tijdschrift van de CPN, blijkt de tekst van de biografie van Stalin in vertaling geheel te zijn overgenomen, met de vermelding dat ze het resultaat is "van de collectieve arbeid van geschiedkundigen en vooraanstaande functionarissen van de Communistische Partij van de Sowjet-Unie."

Voor vele, in het bijzonder voor de oudere partijgenoten moet het een hard gelag zijn om thans nog eens zwart op wit te lezen, dat het politieke genie Stalin, wiens gezag talrijke jaren onomstotelijk vast stond, in zijn latere levensperiode zo ernstig faalde: "In de eerste tijd na Lenins dood hield Stalin rekening met zijn critiek. Naderhand echter en vooral na het zeventiende Congres van de partij (1934) dikte

hij zijn eigen verdiensten bovenmatig aan en achtte zichzelf onfeilbaar. De successen die door de partij en het land der Sowjets waren behaald en de lof die hem werd toegezwaaid, waren hem naar het hoofd gestegen".

Iets verderop is dan nog gezegd dat Stalin zich in de praktijk van de marxistisch-leninistische stellingen had verwijderd en zelf bijdroeg tot de verbreiding van de verheerlijking van zijn persoon. "Dit kwam tot uitdrukking zowel in de 'Beknopte Geschiedenis van de Communistische Partij (bolsjewiki)' (1938) als in de tweede uitgave van de biografie van Stalin (1946), die door Stalin zelf geredigeerd werden".

Aan het einde van de levensbeschrijving werd verwezen naar de besluiten van het XXste CPSU-congres en - blijkbaar om het evenwicht te herstellen - opgemerkt, dat Stalins gehele werkzaamheid verbonden was aan de verwezenlijking van de grote socialistische veranderingen in het land der Sowjets. De conclusie luidt: "De Communistische Partij en het Sowjet-volk zullen de herinnering aan Stalin blijven bewaren en hem hulde brengen. Zijn naam is onverbrekkelijk verbonden aan het marxisme-leninisme en men zou de historische waarheid grof verminken wanneer men de fouten die Stalin in de laatste periode van zijn leven heeft begaan over alle lange jaren van zijn werkzaamheid als leider van de Partij en als staatsman zou uitbreiden. De campagne die door de reactionaire, imperialistische kringen is ingezet tegen het 'stalinisme', dat zij zelf hebben verzonnen, is in feite een campagne tegen de revolutionaire arbeidersbeweging. De uitvallen van de revisionisten tegen het 'stalinisme' zijn in wezen eveneens een vorm van strijd tegen de hoofdstellingen van het marxisme-leninisme".

Dit slot van de tekst der Stalinbiografie spreekt thans nog meer aan dan in februari jl. doordat de Sowjet-campagne contra Joegoslavië steeds omvangrijker in de openbaarheid is gebracht.

Ter aanvulling kan nog worden vermeld dat vrij kort na de publicatie van het 40ste deel van de Sowjet-encyclopedie ook het 50ste was uitgekomen, dat onder meer consequenties van de persoonsverheerlijking op verschillend terrein beschreef. Medio september jl. is het 51ste deel verschenen, waarin de biografieën zijn afgedrukt van vele personages, die in de dertiger en veertiger jaren bij Stalin in ongenade vielen en uit de weg werden geruimd. Het opnemen van gegevens betreffende deze slachtoffers van het "stalinisme" is dus een posthume reabilitatie al blijkt inmiddels dat dit eerherstel slechts in beperkte

mate heeft plaats gevonden, zodat sommige geliquideerden van het Stalinregime bij voortduring als "verraders" zijn geboekstaafd of totaal genegeerd.

Een nauwkeurige bestudering van de inhoud van het bedoelde 51ste deel der encyclopedie heeft inmiddels duidelijk gemaakt, dat sommige daarin opgenomen vermeldingen afwijken van hetgeen Chroestsjow in zijn "geheime" rede van februari 1956 tegen de excessen van Stalins optreden had medegedeeld.

De oorzaak van de discrepantie tussen de data van terechtstelling van enkele vooraanstaande Sowjet-leiders, vermeld in Chroestsjows geheime rede en die, verwerkt in het 51ste deel van de Sowjet-encyclopedie, blijft vooralsnog onbekend. Het is niet uitgesloten, dat Chroestsjow's beweegredenen om de dood van sommigen te anti-dateren niet onbeduidend zullen zijn geweest.

* * *

HOOFDSTUK II - ACTIVITEITEN VAN DE CPN EN HAAR HULPORGANISATIES.

De CPN.

Troonrede en miljoenennota.

Het oordeel van "De Waarheid" over de troonrede en de miljoenennota was zoals gebruikelijk ook dit jaar weer weinig genuanceerd. Suggestieve koppen in de krant als: "Bezitters halen - werkers betalen"; "Prijsverhoging, loonstop, werkloosheid"; "Raketten voor Staf"; "Regering beraamt aanval op prijs- en huursubsidies" spreken in dit opzicht voor zich zelf.

Hoofdredacteur Marcus Bakker schreef in een desbetreffende beschouwing over "Het program van de reactie". Deze begroting is volgens hem geen nationale maar een klassebegroting met zware lasten voor de arbeiders en tal van prettigheden voor de bezitters, een begroting van bedrog en uitplundering, waarin het woord vrede niet voorkomt en de Amerikaanse oorlogspolitiek en de rakettenwaan zin de dienst uitmaken.

Bakker vraagt zich af of het volk zich daarbij zal neerleggen en veronderstelt, dat de werkers, de communisten en vele NVV-ers, die nu al gemeenschappelijk strijd voeren in deze begroting slechts aanleiding zullen zien die strijd te versterken.

In de grote steden vonden in de avond van 16 september als naar gewoonte door de CPN uitgeschreven openbare bijeenkomsten plaats, waarin beschouwingen over de miljoenennota en de troonrede werden gehouden. In haar geheel was de communistische activiteit op Prinsjesdag weer van weinig betekenis.

Oppositiegroep: een nieuwe partij?

De gedachte aan het oprichten van een tweede communistische partij werd tot voor kort door de leiding van de oppositiegroep resoluut van de hand gewezen. Doel en streven van de groep waren er - zo werd betoogd - slechts op gericht de democratie in de CPN te herstellen en de partij voor alle communisten bewoonbaar te maken. Men stelde daarbij zijn hoop op het eerstvolgende partijcongres, dat eind december 1958 zal worden gehouden.

Naar thans blijkt is men in de oppositiegroep tot het inzicht gekomen dat van het congres weinig of niets te verwachten valt. Hiervan getuigt een groot gedeelte van de inhoud van het vijfde nummer van

"De Brug", dat medio september verscheen. Maar ook leert dit nummer van "De Brug", dat de leidende figuren van de oppositiegroep de wenselijkheid van het oprichten van een nieuwe partij onder het oog gaan zien. Aan een zekere J.G.Mulder - achter welk pseudoniem waarschijnlijk Gerard Geelhoed schuil gaat - heeft de redactie toegestaan in "De Brug" dit vraagstuk aan de orde te stellen. De noodzakelijkheid van een nieuwe partij hangt, volgens Mulder, af van de resultaten van het partijcongres. Hij verwacht dat het congres zal "doorhollen op de sectarische weg en dat de groep De Groot het werken in de CPN in de richting van het socialisme onmogelijk zal blijven maken".

De keuze kan, blijkens het betoog, niet gaan tussen de PvdA, in meerderheid beheerst door Amerikaansgezinde politici en verwoede anti-communisten, en de groep De Groot, die de leiding heeft in de snel slinkende CPN, verstikt door rancune en sectarisme. Daarom is er, naar de mening van de schrijver, plaats voor een werkelijk radicale socialis-tische partij op grondslag van het marxisme-leninisme.

De redactie van "De Brug" voegt als onderschrijft aan het artikel toe, dat zij gaarne plaatsruimte voor de bijdrage van Mulder inruimde en met belangstelling reacties daarop verwacht.

In de hiervoor gaand (hoofdstuk I) becommentarieerde artikelen van Paul de Groot over de tegenstellingen in de Deense CP, laat de algemeen secretaris van de CPN niet na er met enig leedvermaak op te wijzen, dat de gedachten in de oppositiegroep over de vorming van een nieuwe partij er het duidelijkste bewijs van vormen hoezeer deze groep al aan het revisionisme ten prooi is gevallen.

Aanklacht en verwijt.

In "De Brug" no. 4 komt een ongesigneerd artikel voor, waarvan de strekking is, dat het komende CPN-congres slechts een schijnvertoning, een comedie zal zijn. De schrijver (Gortzak ?) beweert te spreken met kennis van zaken.

Als reactie op dit artikel wordt in no. 3 van het "Informatiebulletin voor huisbezoekers" op omstandige wijze getracht aan te tonen hoe eerlijk en open en vooral hoe democratisch het op een CPN-congres wel toegaat. Aan het slot van dat betoog wordt de t.a.v. de steller van het Brug-artikel "lik op stuk" de opmerking geplaatst: "Gortzak, Wage-naar c.s. bespotten thans ons 19e congres en daarmee al onze overige congressen. Toen zij nog lid van de partij en op de congressen aanwezig

waren, hebben zij zich nooit tegen de gang van zaken verzet..... Zij hebben dus de leden en de partij altijd bedrogen".

De pot en de ketel.

"De Brug" no. 5 bevat een ingezonden stuk van W. v. E. (Wim van Exter, één van de grootste rivalen van Paul de Groot, die in 1945/1946 in de strijd tegen deze het onderspit delfde). Van Exter schetst hoe Paul de Groot zich van 1943 af aan het verzet onttrokken en zelfs medewerking aan de illegale Waarheid geweigerd had. Deze gedragslijn van De Groot had volgens Van Exter niets gemeen met de algemeen geldende communistische principes en nog minder met die welke golden onder illegale verhoudingen. Een dergelijke houding zou in elke andere communistische partij dan de Nederlandse aan zeer scherpe kritiek zijn onderworpen, zo het al niet tot disciplinaire maatregelen zou zijn gekomen. Voor ieder ander zou dit aanleiding zijn zich te onthouden van een oordeel over de illegale status van anderen. Voor De Groot niet, aldus Van Exter.

In "De Waarheid" van 25 september klaagt Harry Verhey naar aanleiding van dit ingezonden stuk, dat in een kapitalistische staat als Nederland maar alles geoorloofd is wanneer het tegen de communisten gaat. Van alle leugens en laster blijft allicht iets hangen. Verhey gaat niet nader in op de door Van Exter gelanceerde beschuldiging als zodanig, maar poogt de aandacht daarvan af te leiden door het "arbeidersvijandige groepje Wagenaar-Brandsen met het renegaten-orgaan 'De Brug' " navolging van Amerikaanse methoden te verwijten. Ook in de Verenigde Staten is het, aldus Verhey, de gewoonte aanvallen op politieke tegenstanders niet in het politieke vlak te houden maar naar het wapen van de intrige en de persoonlijke laster te grijpen. Intussen kan Verhey zelf niet nalaten met nadruk te vermelden dat "deze Van Exter al jaren geleden met algemene stemmen uit de partij verwijderd is wegens schadelijke en vijandige handelingen tegen de arbeidersbeweging in de partij".

Het 19e partijcongres.

De agenda:

Het partijbestuur nam in zijn zitting van 20 en 21 september het besluit het 19e partijcongres op 26, 27, 28 en 29 december te Amsterdam te doen plaats vinden. Het stelde tezelfdertijd een agenda vast,

- waarop -

waarop slechts drie punten voorkomen, t.w.:

1. de naaste taken van de partij, inleider P. de Groot;
2. vaststelling van de statuten, inleider H. Hoekstra;
3. verkiezing van het partijbestuur.

Als voorbereiding op het congres zal het partijbestuur tijdig publiceren:

- a. een verslag over de werkzaamheden van het partijbestuur;
- b. een rapport over de toestand van de partij tijdens de illegaliteit;
- c. een ontwerp voor de statuten.

Op grondslag van deze stukken zal de discussie in de aan het congres voorafgaande ledenvergaderingen worden gevoerd. Bovendien zal een "leden-orgaan" verschijnen, waarin schriftelijk kan worden gediscussieerd.

Paul de Groot gaf een overzicht van de problemen waarvoor het congres geplaatst wordt. Na discussie daarover stelde het partijbestuur de volgende richtlijnen voor de voorbereiding van het congres vast:

Naaste taken: binding met de massa - eenheid van actie.

De uitbreiding en versterking van de verbinding van de partij met de brede massa der arbeiders, de werkers in de landbouw en de middenstanders moet in het middelpunt van de beraadslagingen staan.

Daartoe behoort in de eerste plaats het overtuigen en winnen van de Unie-vakbonden voor de strijd voor de klassebelangen van de arbeiders, voor verdediging van de parlementaire democratie tegen fascisme en voor de vrede. In een speciale verklaring roept het partijbestuur de partijleden op de Unie-bonden de mogelijkheden te wijzen om de regeringsaanvallen op het levenspeil van de arbeiders af te slaan.

Tevens behoort daartoe een vriendschappelijke verhouding tot de Eenheidsvakbonden(EVC'58), die een belangrijk steunpunt zijn voor de eenheid van actie en die naar de organisatorische eenheid met de NVV-bonden streven. De grootste aandacht verdient de actie op het gebied van de gemeentepolitiek.

In het bewustzijn dat de behoefte van de Nederlandse werkers aan voorlichting en leiding door de CPN in deze tijd van aftakeling van het kapitalisme en verval van de rechtse sociaal-democratie groter is dan ooit, moet het congres een nieuwe impuls worden tot energieke ontplooiing van de partijactiviteit op alle gebieden.

Nog meer dan vroeger moet het congres de partij doordringen van de levenskracht van haar marxistisch-leninistische beginselen. Pogingen tot het zaaien van pessimisme moeten onverbiddelijk van de hand worden gewezen. De ideologische strijd tegen het revisionisme moet onverzoenlijk worden voortgezet. Tegen de klik Wagenaar-Brandsen moet de strijd onverbiddelijk worden volgehouden totdat deze klik volledig uit het politieke leven zal zijn verdwenen. Het congres dient tezelfdertijd stelling te nemen tegen sectarische bekrompenheid en dorre dogmatiek.

Het partijbestuur, kennis genomen hebbende van de bereidheid van een groot aantal zusterpartijen om delegaties naar het congres te sturen, besloot een krachtige campagne te voeren onder het Nederlandse publiek voor het democratische recht van de CPN om, evenals de andere partijen, op haar congres buitenlandse gasten te ontvangen en voor de toelating door de regering van delegaties, zowel uit de socialistische als uit de andere landen.

De partijkrant verder bergafwaarts.

De financiële moeilijkheden van de partij en haar dagblad nopen de partijleiding steeds weer tot nieuwe bezuinigingsmaatregelen over te gaan. Onlangs zijn een aantal personeelsleden bij de drukkerij en de uitgeverij van "De Waarheid" ontslagen en is het formaat van de krant, om papier te sparen, één centimeter smaller geworden. Het laat zich aanzien dat het aantal abonnees op "De Waarheid" thans minder dan 30.000 bedraagt. Er is weinig reden om te verwachten dat men met de onlangs in het kader van "de maand van de pers" begonnen wervingsactie er in zal slagen het abonnee-aantal belangrijk omhoog te brengen.

Op een enige tijd geleden gehouden bijeenkomst van medewerkers van "De Waarheid", waarbij ook partijfunctionarissen uit het land aanwezig waren, zijn opnieuw maatregelen beraamd de krant meer leesbaar en aantrekkelijk te maken. Als uitvloeisel daarvan kan een nieuwe rubriek onder redactie van Marcus Bakker worden gesignaleerd waarin hij brieven van lezers behandelt. Deze rubriek is speciaal bedoeld om het contact met de intellectuelen te verstevigen.

"Vraagstukken van Vrede en Socialisme".

Het eerste nummer in het Nederlands van dit nieuwe internationale communistische maandblad is medio september in een oplage van ca. 2.500 exemplaren door partijdrukkerij Heiermann & Co te Amsterdam af-

geleverd. De verspreiding van het tijdschrift, waarvan de verkoopprijs op f 1,20 per exemplaar is bepaald, vindt plaats door middel van de partij. In elke CPN-afdeling dient, volgens opdracht van het partijbestuur, een lid aangewezen te worden die voor de verspreiding van het blad en voor de afrekening van het ontvangen geld zorg draagt. Voor elk verkocht exemplaar komt 15 cent ten goede van de afdelingskas.

De Nederlandse redactie van het nieuwe orgaan is gevestigd: Chr. Snouck Hurgronjehof 22 te Amsterdam. Op dit adres is woonachtig het CPN-lid Ger Porck jr., die destijds als vertaler heeft medegewerkt aan de Nederlandse uitgave van de Kominformkrant en die mogelijk thans ook weer als zodanig fungeert.

Waarschijnlijk zal maar een bescheiden aantal partijleden zich op het theoretisch moeilijke en vrij dure nieuwe tijdschrift abonneren. Zelfs wanneer men in aanmerking neemt dat voor het blad enige afzet in het Vlaamstalige deel van België kan worden gevonden, dan lijkt het op het eerste oog onverklaarbaar dat de CPN-leiding in de droevige financiële positie, waarin de partij thans verkeert, tot een zo kostbare nieuwe uitgave heeft durven besluiten. De veronderstelling ligt voor de hand dat de Praagse uitgevers van "Vraagstukken van Vrede en Socialisme" de CPN-leiding bij de Nederlandse uitgave op een of andere wijze financieel tegemoetkomen. De nogal opvallende advertenties van Tsjechische staatsbedrijven in "De Waarheid" zouden een vorm van verkapte financiële steun kunnen zijn.

Opening nieuw filmseizoen.

Ook de filmdienst van de CPN - nu eens Waarheid-filmdienst dan weer RWN (Radio Weekend Nederland)-filmdienst geheten - heeft zich op gemaakt om het seizoen 1958/1959 te openen.

De zomermaanden werden besteed aan het organiseren van EXPO-trips, waarvoor in "De Waarheid" op ruime schaal werd geadverteerd. Nu is in het kader van "de maand van de pers" een zgn. Festival van de Progressieve Film georganiseerd, waarbij in verschillende partij-districten premieres van films uit de Sowjet-Unie, Polen en China worden gegeven.

Filmstudio Amsterdam.

Naast deze openlijke activiteit probeert de partijfilmdienst onder de naam Filmstudio Amsterdam, Cor Ruyshof 8 Amsterdam (adres M. van den Berg, directeur partijfilmdienst) films te verhuren aan te

goeder naam en faam bekend staande organisatiés, scholen en verenigingen. In verband hiermede heeft Filmstudio Amsterdam evenals vorig jaar een catalogus laten vervaardigen, die in zeer ruime mate aan alle mogelijke belangstellenden is verzonden. De in deze catalogus genoemde films behoren tot de filmpool van de filmdienst van de CPN.

* * *

DE MANTELORGANISATIES.

Vierde internationale conferentie tegen Atoom- en Waterstofbommen.

Georganiseerd door de Japanse Raad tegen kernwapens en voor ontwapening werd van 15 tot 20 augustus 1958 in Tokio de vierde internationale conferentie tegen A- en H-bommen gehouden. Het optreden van deze Japanse vredesorganisatie loopt parallel met de actie van de Wereldvredeeraad (WVR). De Japanse Raad heeft echter, in tegenstelling met de WVR, tevens verscheidene malen geprotesteerd tegen Sowjet-Russische proefnemingen met kernwapenen.

Aan de vierde conferentie hebben 6.000 Japanners en 132 gedelegeerden uit 32 landen, waaronder ook Nederland, deelgenomen. Op 18-8-58 heeft de conferentie met algemene stemmen een protestresolutie aangenomen tegen het besluit van het Britse Ministerie van Defensie om de kernproeven in de Stille Oceaan te hervatten.

In een boodschap aan de conferentie verklaarde de Sowjet-Russische premier Chroestsjow, dat de gewapende interventie van de Amerikanen en Engelsen in het Midden-Oosten een toestand heeft geschapen, die het gevaar in zich draagt van een atoomoorlog. De Russische premier kon er in zijn schrijven op een daarvoor toen nog geeigend tijdstip op wijzen, dat het verbod van kernwapens dringender was dan ooit, daar de Amerikaanse en Engelse proeven het leven en de gezondheid der mensen bleven bedreigen.

Het wat later bekend geworden voorstel van de Verenigde Staten de proefnemingen met kernwapens met ingang van oktober voor een jaar stop te zetten, begroette de conferentie met enthousiasme.

Besloten werd de Vredesbewegingen in alle landen aan te sporen van 15 oktober tot 15 november een actie te voeren om de openbare mening te doordringen van de gevaren die de mensheid bedreigen.

Het van Nederlandse zijde gedane voorstel een wereldactie te voeren voor de slachtoffers van Hiroshima en Nagasaki vond grote bijval.

De voorzitter van het Haarlemse A.A.A.-comité, G.A. de Bock, heeft op verzoek van de Japanse Raad als secretaris van het voorbereidende comité de vierde internationale conferentie bijgewoond. Ook prof. A. de Froe, vice-voorzitter van het "Comité Stopzetting Atoomproeven", zou aan de conferentie deelnemen, maar werd door ziekte verhinderd aan dit voornemen gevolg te geven.

Internationaal Buchenwaldcomité.

Tijdens een internationale ontmoeting van 12 tot 16 september 1958 in Buchenwald vond de plechtige onthulling plaats van een monument, dat daar ter nagedachtenis van de slachtoffers van het nazi-regime op de plaats van het voormalige concentratiekamp is opgericht.

De massale opkomst (het Franse communistische blad "l'Humanité" sprak zelfs van 100.000 bezoekers) was wel een succes voor de voorbereidingscomité's, die in verschillende landen waren gevormd.

Zoals eind juni/begin juli op een bijeenkomst van oud-verzetsstrijders in Berlijn was bepaald werd de onthulling van het monument in feite een politieke demonstratie tegen het Westen. De Oost-Duitse premier, Otto Grotewohl, die de openingsrede uitsprak, deed een felle aanval op het bewapeningsbeleid van de Bondsrepubliek, waar - zo stelde hij - het fascisme de boventoon weer voert. Hij pleitte vooral tegen de uitrusting van het West-Duitse leger met atoomwapens en verklaarde, dat de Duitse Democratische Republiek alles zou doen om het fascisme de weg te versperren.

De herdenkingsplechtigheid werd kennelijk aangegrepen als middel om brede groepen gedelegeerden in de sfeer van de strijd tegen de atombom en tegen de westerse bewapening te trekken. Wat dit betreft is de tactiek van het "Buchenwaldcomité" te vergelijken met die van de Internationale Federatie van Oud-verzetsstrijders (FIR), alwaar ook het oude verzetsideaal wordt gebruikt om de huidige strijd om de macht in het voordeel van de communisten te beïnvloeden.

200 Nederlandse afgevaardigden.

De Nederlandse delegatie bestond uit ruim 200 personen. Als delegatieleider trad op Joh. Ph. Bronkhorst (2-8-'19), lid van de landelijke raad van "Verenigd Verzet 1940-1945" en lid van de landelijke raad van de Buchenwald Vriendenkring.

Tijdens de bijeenkomst werd het woord gevoerd door Dina de Haas (4-3-05), eveneens lid van de landelijke raad van Verenigd Verzet.

De Nederlandse delegatie, zo verklaarde zij, legt de gelofte af haar waakzaamheid tegen iedere vorm van herleving van het fascisme te vergroten en haar activiteit te versterken tegen de aanleg van raketbases in Nederland, voor de stopzetting van atoomproeven en voor een duurzame vrede.

Jeugdbeweging.

Het VIIe Wereldjeugdfestival.

Het internationale voorbereidingscomité - in maart 1958 in Stockholm benoemd - zet zijn werkzaamheden voor het in de zomer van 1959 in Wenen te houden VIIe Wereldjeugdfestival voort. Op 24 en 25 juni jl. kwamen gedelegeerden en waarnemers uit 25 landen bijeen om het programma tot in details uit te werken, de voorwaarden voor deelname te bespreken en het voorlopige aantal deelnemers per land vast te stellen. Daarbij bleek dat het totaal aantal beperkt moest worden tot 15 à 17000.

In vergelijking met de festivals van de laatste zeven jaar is dit aantal bepaald laag. Ongetwijfeld is dit mede een gevolg van de hoge kosten die het festival in Wenen met zich meebrengt. De organisatoren kunnen thans niet rekenen op financiële steun van het ontvangende land, hetgeen met vorige festivals - alle in Oost-Europese landen gehouden - wel het geval was. De kosten per deelnemer liggen nu zó hoog, dat aan het Nederlandse voorbereidingscomité verzocht werd in Wenen naar een goedkope logiesmogelijkheid uit te zien. In dit verband stelde het ANJV voor de Nederlandse deelnemers in een tentenkamp onder te brengen.

De communistische organisatoren meldden, dat steeds meer organisaties toezeggen aan het festival te zullen deelnemen. De Oostenrijkse jeugdorganisaties waarschuwden echter tegen het communistische karakter van de wereldjeugdfestivals, ook al wordt dat van 1959 in een niet-communistisch land gehouden. De Zwitserse studentenunie distancieerde zich om dezelfde reden. Het voorbereidende comité bestreed deze opvatting en onderstreepte dat het festival onder geen voorwaarde misbruikt worden voor partijdoeleinden of afbreuk zal doen aan welke organisatie, ideologie of godsdienst van welk land dan ook.

Vrouwenbeweging.

NVB-ledenwerfactie.

Eind augustus heeft het NVB-hoofdbestuur aan de afdelings- en gewestelijke besturen een werkplan toegezonden, waarin de verbetering en versterking van de organisatie aan de orde wordt gesteld.

Men wil - als gebruikelijk in de wintermaanden - een ledenwerfactie op touw zetten en lezeressen winnen voor het NVB-maandblad. Om dit te vergemakkelijken is een prijsvraag uitgeschreven. De werfacties

zullen tot half januari 1959 duren, om daarna plaats te maken voor activiteiten in verband met de viering van de 8ste maart (Internationale Vrouwendag). Ook is het NVB-hoofdbestuur van plan een aantal streekconferenties te beleggen. In het voorgaande seizoen vond reeds een dergelijke bijeenkomst in het Noorden plaats. Men heeft nu de volgende gewesten op het oog: Twente met inbegrip van midden-Gelderland, Noord-Holland-Noord, de Zaanstreek en het Gooi-Utrecht.

Voorts zal een landelijke conferentie gehouden worden waar de resultaten van de eerder bedoelde campagnes zullen worden uitgewisseld.

Om de activiteit te stimuleren en de organisatie voor buitenstaanders aantrekkelijker te maken zullen filmavonden gehouden, handwerkgroepen gevormd en excursies georganiseerd worden.

Het NVB-hoofdbestuur maakt dit jaar opvallend veel werk van de werfacties. Vermoedelijk is door het uittreden van Rie Lips, die als voorzitter van de NVB is opgevolgd door Heiltje de Vos-Krul (31-12-19 Rotterdam, Rotterdam) en haar medestanders meer schade aan de organisatie toegebracht dan het hoofdbestuur wenst toe te geven. Het werd dan ook zaak geacht alle zeilen bij te zetten ten einde het verloren terrein terug te winnen.

* * *

VAKBEWEGING.

Touwtrekken om de behuizing.

De "oude" EVC is van plan het pand Prinsengracht 739 te Amsterdam te ontruimen en hetgeen er nog van de afzonderlijke bonden over is te huisvesten in de Vondelstraat 54, het kantoor van het verbondsbestuur. Vóór de scheuring in de EVC zetelden in het perceel Prinsengracht 739 de plaatselijke centrale van de EVC te Amsterdam, de hoofdbesturen van "De Metaal" en de ABWB (bouwwak) benevens enkele kleinere bonden. Afgewacht moet worden of dit gebouw, dat sedert 1946 een centrum van EVC-activiteit is geweest, een andere bestemming zal krijgen dan wel door de organisatie van Hartog c.s., de EVC'58, zal worden betrokken.

De HNOP (Overheid) van de "oude" EVC heeft inmiddels ook zijn kantoor aan de Kloveniersburgwal ontruimd, evenals de ANBZ (zeelieden) haar bureautje aan de Blankenstraat in Amsterdam. Het laatstgenoemde pand is thans door de ANBZ van de EVC-'58 gehuurd. Wanneer het gebouw aan de Prinsengracht 739 zal zijn verlaten, beschikt de "oude" EVC te Amsterdam nog slechts over het - zwaar verhypothekerde - eigen pand aan de Vondelstraat 54 als laatste verdedigingslinie. Wel is het ABT-gebouw aan de Breestraat te Amsterdam ook eigendom van de "oude" EVC, doch dit is bezet door de transportbond van Meis en Boshart, die achter de EVC-1958 staat. De "oude" EVC schijnt te willen proberen deze bond er uit te zetten via een proces voor de burgerlijke rechter. In Deventer is haar dat langs deze weg ook gelukt t.a.v. het EVC-gebouw-tje, dat aldaar door de EVC-1958 werd gebruikt.

De "oude" EVC.

Door geldelijke nood gedwongen is de "oude" EVC in september rigoureuus gaan bezuinigen op de bezoldigde krachten. Aan een vrij groot aantal geroutineerde bestuurders en overig personeel heeft zij ontslag aangezegd. Als vrijgestelden blijven slechts acht bestuurders in dienst (behalve het secretariaat: Reuter, Brandsen en Smid, nog een vijftal hoofdbestuurders). Bij het landelijk bureau rechtsbijstand worden enkele krachten aangehouden, o.w. Verduin en Van Nobelen. Voor diverse functionarissen, die al enigszins op leeftijd zijn en jarenlang in dienst van deze vakorganisatie waren, betekent deze terugval naar de werklozensteun met weinig uitzicht op een ander baantje een ontgoocheling.

De EVC-1958.

Behalve bij de bouwvakstakingen en op internationaal terrein (waarover later) liet de EVC-1958 in zoverre van zich horen, dat zij besloot het bekende "Sol-fonds" op te heffen en in plaats daarvan een "Hulp- en strijdfonds" in te stellen. Er zal dan niet meer van Sol-zegels worden gesproken maar van HS-zegels. Volgens een circulaire van W. Hartog, voorzitter van de EVC-1958, had het Sol-fonds door allerlei knoeierijen en mede als gevolg van de scheuring in de EVC-gelederen veel van zijn betekenis verloren. Daarom wordt de zaak opnieuw onder een andere naam opgezet. Om enig beginkapitaal te verkrijgen zou een loterij onder de leden worden georganiseerd.

Van de kant van de EVC-'58 is voorts aan de plaatselijke besturen bekend gemaakt, dat het bureau rechtsbijstand thans op poten is gezet. C. van Dijk heeft de dagelijkse leiding, juridisch adviseur is Mr. Proper; medisch adviseur B. Polak.

Stakingen onder bouwvakarbeiders.

Vrijwel alle stakingsacties der bouwvakarbeiders tegen de invoering van de nieuwe, op hen toepasselijke CAO concentreerden zich op of in de directe omgeving van de hoofdstad. Buiten Amsterdam werden - behoudens enkele uitzonderingen - nauwelijks tekenen van protest waargenomen tegen de loonbepalingen in de nieuwe overeenkomst.

Maar ook te Amsterdam liep in de maand september het aantal stakers terug. Zoals in het vorige MO vermeld hadden leden van het Amsterdamse Bouwvakcomité, achter de schermen geleid door de CPN en de ABWB/EVC-'58, op vergaderingen en bijeenkomsten de verwachting uitgesproken dat juist met de algemeen verbindend-verklaring van de CAO per 1 september '58 de strijd eindelijk zou ontbranden. Hier bleef evenwel de wens de vader van de gedachte. Want waren er ultimo augustus in Amsterdam 200 stakers, sindsdien slonk dit aantal tot ongeveer 100 man.

Steeds weer bleek de belangstelling onder de stakers om de acties voort te zetten te tanen. Het bouwvakcomité wees om financiële redenen een landelijke staking van de hand. Wel is het comité er in geslaagd nu eens op het ene dan weer op het andere object op kleine schaal ontevreden arbeiders te bewegen tot een korte staking over te gaan dan wel een aan de gang zijnde actie te doen continueren. Deze tactische manoeuvre stelde het comité in staat het beperkte aantal stakers wekelijks uit het solidariteitsfonds het ongebruikelijk hoge bedrag van

tenminste f 50.- uit te keren. Wellicht is dit de reden dat arbeiders van een erkel object in staat bleken hun reeds in juni ingezette staking nog in de maand september voort te zetten. Maar ook zij gingen per 1 oktober weer normaal aan het werk.

Ondanks de betrekkelijk geringe omvang van de actie proberen de communisten niettemin in woord en geschrift de indruk te wekken, dat de bouwvakarbeiders op grote schaal in verzet kwamen tegen de gewraakte CAO. Zo verscheen op de frontpagina van het communistische dagblad van 27 september jl. een geïllustreerd artikel onder de vetgedrukte kop "Amsterdamse nieuwbouw staakte massaal". In feite had deze publicatie betrekking op een 26-9-'58 gehouden één-uursdemonstratie, waaraan niet meer dan 300 arbeiders deelnamen. Tot dit openlijk optreden was daags tevoren besloten op een openbare bijeenkomst van bouwvakkers, die onder leiding van meergenoemd comité in Krasnapolsky plaats vond. De daarvoor gehuurde zaal, plaatsbiedend aan 1300 personen, was slechts voor de helft gevuld.

Internationale betrekkingen:

Oost-Duitse bemiddelingspogingen.

De FDGB (Freie Deutsche Gewerkschafts Bund), de vakcentrale van de DDR, heeft in de laatste maanden enige keren geprobeerd de beide groeperingen in de EVC tot toenadering te bewegen. De Oost-Duitse vakbond deed dit door een zekere pressie uit te oefenen op EVC-delegaties die de DDR kwamen bezoeken. Een groep van de "oude" EVC en een tweetal leden van de EVC-1958, die in augustus jl. gelijktijdig met vakantie in de DDR waren, moesten het gezamenlijk met één tolk stellen, terwijl zij voorts werden verplicht één gezelschap onder een gemeenschappelijk aan te wijzen leider te vormen. Tijdens een bespreking onder leiding van FDGB-bestuurders moesten beide partijen beloven in Nederland de eenheid te bepleiten. (Ofschoon hier en daar wel stemmen zijn opgegaan weer tot één ongedeelde EVC te geraken, zijn er nog geen tekenen die daadwerkelijk in die richting wijzen). Gedurende een "studiereis" die een vijftal Chevofa-leden van de "oude" EVC onder leiding van Vlietman in augustus naar de DDR maakte, werd op verzoek van FDGB-bestuurders eveneens in den brede over het conflict gesproken en kwam naar voren dat de FDGB in zijn bemiddelende rol zich achter de "oude" noch achter de EVC-'58 wilde stellen. Toch schijnt er echter bij de FDGB-bestuurders een neiging te bestaan naar het partij-standpunt over te hellen.

Euromarkt.

Beide EVC-groepen zonden een kleine delegatie naar een namens het WVV door de CGT georganiseerde interne bespreking in Parijs, op 2 en 3 september 1958. Doel van de bijeenkomst was de agitatie-plannen tegen de Euromarkt (waarover reeds op 1 en 2 juli te Praag was vergaderd) verder uit te werken. De communistische propaganda stelt, zoals bekend, dat de Euromarkt past in het kader van de imperialistische oorlogsvoorbereiding en voorts dient tot vermeerdering van de productie, gepaard aan een gelijktijdige verlaging van de lonen. Ook zou de Euromarkt worden aangewend tot voortgezette onderdrukking van de koloniale gebieden.

Van deze basis uitgaande trachten de communisten nog steeds in de betrokken landen wantrouwen en verzet tegen de Gemeenschappelijke Markt te stimuleren en daarbij ook de afhankelijke gebieden in Afrika te betrekken. In de Franse hoofdstad is nu een comité opgericht dat de voorgenomen acties moet coördineren. Het staat onder voorzitterschap van Agostino Novella, opvolger van wijlen Di Vittorio als algemeen secretaris van de Italiaanse CGIL en als lid van het Uitvoerend Bureau van het WVV. Het comité zal naar eisen zoeken die bij de werknemers van alle aangesloten landen aanslaan en ook proberen de bij het WVV aangesloten bonden in de organen van de Euromarkt vertegenwoordigd te krijgen. In de praktijk zal de activiteit in dit opzicht wel voornamelijk worden uitgeleefd in anti-Euromarkt-artikelen in de WVV-periodieken.

Ook in de afgelopen maand namen weer meerdere EVC-ers een re-tourtje Schiphol-Praag. De penningmeester van de "oude" EVC, R. Smid, werd naar Praag opgeroepen in zijn kwaliteit van lid der kascontrôle-commissie van het WVV. Op 15 september zou de bedoelde commissie aldaar bijeenkomen. Smid vertrok diezelfde dag en kwam op 26 september in Nederland terug.

De bestuurder van de "oude" ANBZ/EVC, J.F. Blankenzee, ging eveneens naar de Tsjechische hoofdstad voor een bezoek van drie dagen "uit en thuis". Hij zal waarschijnlijk op het bureau van de VVI+Transport een verklaring hebben moeten geven over het uiteenvallen van de zeeliedenbond. De voornaamste ANBZ-bestuurder te Rotterdam, C.P. van Hattem, heeft nl. gekozen vóór de EVC'58. (Ook vorig jaar september bracht Blankenzee een driedaags bezoek aan Praag).

- Voorts -

Voorts is in Praag van 21 tot 25 september de 3e beroepsconferentie van de VVI-Metaal gehouden. De "oude" EVC en de EVC-'58 waren daar beide met een delegatie vertegenwoordigd.

Tenslotte trok Moskou in september nog enkele communistische vacantie-gangers, onder wie C.F. Helmers, penningmeester van de EVC-'58.

HOOFDSTUK III - OVERIGE GROEPERINGEN.

Actie A.A.-Vrouwenwerkgroep op Prinsjesdag.

Tot de groeperingen hier te lande, die niet met politieke oogmerken doch op grond van ideële of praktische motieven streven naar het doen beëindigen van alle proefexplosies en de vernietiging van reeds vervaardigde kernwapens, behoort de Stichting A.A.A. Deze vormt de overkoepeling van een aantal Anti-Atoombom-Actie-comité's in den lande, opgericht in navolging van het bekende Haarlemse comité, onder voorzitterschap van G.A. de Bock.

Genoemd comité, neutraal van opzet, baseert zich op een in 1957 door professor Albert Schweitzer gehouden rede, waarin deze wees op de voor de mensheid aan het gebruik van kernwapens verbonden gevaren. Het behoeft geen betoog dat de communisten, die vooral politieke belangstelling hebben voor de op dit terrein door anderen ontplooiden activiteiten, zich mede in die richting inspannen hun invloed uit te oefenen en te versterken.

Ter illustratie hiervan kan het volgende dienen. In juli jl. werd, onder auspiciën van de Stichting A.A.A., een Vrouwenwerkgroep opgericht. Deze had het voornemen op Prinsjesdag 1958 aan het publiek speldjes met anti-atoombomleuzen te verkopen en brochures van de Stichting te verspreiden. In de actie op Prinsjesdag van de Vrouwenwerkgroep blijken vooral leden van de communistische NVB, de Nederlandse Vrouwen Beweging, een handelend aandeel te hebben genomen.

In de morgenuren van dinsdag 16 september trachtten verschillende vrouwen onder wie enige NVB-leden speldjes te verkopen en brochures uit te reiken. Het resultaat hiervan zou ver beneden de verwachting zijn gebleven. Voor de 's middags in "Amicitia" te houden vergadering waren per autobus over de honderd leden van de NVB uit Amsterdam naar Den Haag gekomen en uit Rotterdam nog ongeveer 20. In totaal bleken daar enige honderden vrouwen aanwezig. De bijeenkomst werd door Mevr. E. de Boer-Lentink geopend. Na haar voerden o.a. Hanna Molin en Heiltje Krul, resp. organisatie-secretaresse en waarnemend voorzitster van de NVB, het woord. Zij wezen op de gevaren van de atoombom en wekten op toe te treden tot de Vrouwenwerkgroep van de A.A.A. Tenslotte werd een motie aangenomen, waarin van de Regering wordt verlangd dat zij haar medewerking zal verlenen aan het tot stand komen van een verbod van kernwapens alsmede tot het beëindigen van de proeven met A- en H-bommen.

"De Waarheid" van 17 september gaf onder de kop "A.A.A. vergaderde in Den Haag", een kort verslag van de bijeenkomst, waarin echter de namen van de hiervoorgenoemde NVB-bestuursleden onvermeld bleven.

* * *

HOOFDSTUK IV - ACTIVITEITEN VAN INDONESIËRS, SURINAMERS, CHINEZEN, etc.

Indonesiërs.

De Indonesische zaakgelastigde in Nederland, M. Maramis, vertoefde reeds enige tijd voor besprekingen in zijn vaderland. Na het door hem in Djakarta gepleegde overleg is hij naar Australië vertrokken teineinde, naar verluidt, met de regering aldaar in contact te treden.

Maramis zou daarna via de Verenigde Staten naar ons land terugkeren om zijn functie als zaakgelastigde alhier neer te leggen. Ten aanzien van een opvolger in Den Haag is nog niets bekend.

De diplomatieke vertegenwoordiging van de Republiek Indonesia in Nederland schijnt nog steeds ernstige financiële zorgen te hebben aangezien Djakarta onvoldoende fondsen overmaakt. De plaatsvervangende zaakgelastigde Sudjoko Hudijonoto trachtte deze kritieke situatie op te heffen. Hij zou deswege aan de regering van de R.I. toestemming hebben gevraagd het inkoopkantoor van de republiek onder zijn persoonlijke contrôle te stellen. Djakarta moet, zo verluidt, gunstig op dit verzoek hebben beschikt.

De geldmiddelen, waarover het inkoopkantoor van de R.I. de beschikking heeft, wil Sudjoko Hudijonoto waarschijnlijk aanwenden om aan de bestaande moeilijkheden eniger mate het hoofd te bieden. Inmiddels werd het kantoor in Nederland van de Bank van Indonesia opgeheven. Het is van Amsterdam - de oude plaats van vestiging - overgebracht naar Londen. Mogelijk houdt dit mede verband met de overweging om voortaan alle economische en financiële zaken van Indonesië met het buitenland over het Britse Gemenebest te laten lopen. In de jongste verslagperiode is een andere, minder opzienbarende mutatie de definitieve opheffing van het Bureau militaire zaken van de diplomatieke vertegenwoordiging der R.I. in Nederland

Chinezen.

In september jl. trof de communistische Chinese gemeenschap voorbereidingen voor de viering van de negende verjaardag van de stichting van de Chinese Volksrepubliek. Op instigatie van de diplomatieke vertegenwoordiging van Communistisch China in Den Haag werd een desbetreffend comité gevormd. Op 1 oktober, de eigenlijke feestdag, is in het pand Adriaan Goedkooplaan 7 gereciperd voor het corps diplomatique -

matique en voor andere genodigden en daags daarop vierden de communistisch gezinde Chinezen in Nederland de herdenking in "Krasnapolsky" te Amsterdam, waarbij de algemeen secretaris van de CPN, Paul de Groot, mede tegenwoordig was.

De nationalistische Chinezen waren in de afgelopen maand op hun beurt bedrijvig bij het organiseren van de viering van de stichtingsdatum der Kwo Min-tang. De aanhangers in Nederland van het bewind van Formosa zullen voor dit doel op 10 oktober a.s. de nagedachtenis van Sun Yet Sen eren, het eerste republikeinse staatshoofd van China na de val van het keizerrijk.

Op 6 september jl. arriveerde in Nederland een tweemansdelegatie van Peking. Doel van dit bezoek was een inspectie van de tot dusver hier ontplooid culturele activiteit van communistisch China. De missie lijkt niet van belang ontbloot, gelet op de hoge ambtelijke status van beide afgevaardigden, resp. vice-voorzitter en assistent directeur van de commissie voor culturele betrekkingen (van communistisch China) met het buitenland. Beiden verbleven hier bijna drie weken en reisden op 24 september 1958 door naar Noorwegen (Oslo).

A G E N D A :

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
4-13 sept. '58	5e IUS-Congres (studenten)	Peking	IUS
27-28 sept. '58 (uitgesteld)	Congres Chevofa/EVC-'58	Amsterdam	EVC-'58
16-19 okt. '58	2e Wereldconf. VVI-Land- en Bosbouwarbeiders.	Boekarest	WVV
27 okt.- 1 nov. (uitgesteld)	12e Congres Sowjet-Russische Vakcentrale.	Moskou	WVV
1 en 2 nov. '58	5e EVC-congres.	Amsterdam	"oude" EVC.
begin nov. '58 (uitgesteld)	Congres BNOP/EVC-'58.	Amsterdam	"oude" EVC.
eind nov. '58	Congres Metaal/EVC-'58.	Amsterdam	EVC-'58
* 13-16 nov. '58	Zitting Uitvoerend Bureau/WVV.	Warschau	WVV
28-30 november '58 december '58	3e Congres FIR (voormaligverz.) Congres BHBV.	Wenen Amsterdam	FIR EVC-'58
* 26 t/m 29 dec. '58	19e partijcongres CPN.	Amsterdam	CPN
april 1959	11e zitting Algemene Raad van het WVV.	Peking	WVV
* 18-21 mei 1959	1e Internationale Conferentie VVI-Handel (in oprichting)	Praag	WVV
mei 1959	Internationaal Congres VVI-Chemie.	Leipzig	WVV
juli 1959	3e Internationale Beroeps- conferentie VVI-Mijnen.	Katowice (Polen)	WVV
26 juli/4 aug. '59	7e Wereldjeugdfestival.	Wenen	WFDJ
najaar 1959	2e Internationale Beroeps- conferentie VVI-Overheid.	Berlijn	WVV

* = nieuw c.q. aangevuld.

Stakingslijst over september 1958.

<u>Bedrijf</u>	<u>Aanleiding</u>	<u>Inmenging vakbonden</u>	<u>Resultaat</u>
Fa Hillen en Rozen te Amsterdam.	Invoering nieuwe CAO-bouwvak.	EVC-1958 stookte.	Op 1-10-'58 her- vatten de stakers het werk op de nieuwe CAO-voor- waarden.
Fa v. Wijnen Den Haag.	Invoering nieuwe CAO-bouwvak.	EVC-1958 stookte.	Geen. Stakers werden ontslagen.
Fa Bot, Amsterdam.	Invoering nieuwe CAO-bouwvak.	EVC-1958 stookte.	geen.

V
o
l
g
n
o

1.

2.

3.

V
o
l
g
n
o.

Begin
in vo-
rige
maand

De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal arbeiders aan dat in normale toestand werkzaam is.

- . = staking met vooraf bepaalde tijdsduur (korter dan 24 uur)
- = staking met vooraf bepaalde tijdsduur (24 uur of langer)
- = = staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

1.
2.
3.

16-6-
1958

28-8-
1958

115

40

52

43

21